

Programové vyhlásenie VII. zjazdu OZŽ

24. - 25. máj 2013
STREČNO

Doba, v ktorej žijeme, i čas, ktorý len príde, skrýva veľa neznámych. Trvalý ekonomický rast, sociálna stabilita, lepšia životná úroveň a kvalita života, nemajú istú a stabilnú perspektívu. Príliš veľká chamtivosť a strácanie morálnych hodnôt zapríčinili v dnešnom svete časté kolapsy a vystavujú občanov mnohých štátov veľkému riziku, sociálnej nestabilite a chudobe. Na tento stav najviac doplácajú práve tí, ktorí sa môžu najmenej brániť. Sú to ľudia, ktorí sa živia prácou, ľudia sociálne odkázaní s najnižšou životnou úrovňou.

Odbory v tomto procese majú veľmi dôležitú úlohu, lebo zastávajú tých, ktorých sa všetky otrasy najviac dotýkajú. OZŽ si uvedomuje, že len pripravení môžu pri výzvach, ktoré prídu, byť úspešní.

Pre OZŽ výzvou na ďalšie štyri roky musí byť príprava v oblasti sociálneho dialógu, kolektívneho vyjednávania, BOZP, stabilizácie a rastu členskej základne ako základný predpoklad našej ekonomickej sily a politického vplyvu. OZŽ musí pracovať len v oblastiach, ktoré dokáže zvládnuť.

Naším základným cieľom by mala byť kvalita života, za ktorým vidíme čo najviac našich členov. Práca nemôže byť tovar, ale ľudská činnosť. Riadenie ľudí si nemôžeme myliť s ovládaním. Spoločne vytvorené hodnoty sa musia spravodlivo deliť. Demokracia sa nemeria len slobodou voliť. Ak budeme silní a získame dostatočnú podporu našich členov, získame vplyv a môžeme veci meniť k lepšiemu. Preto musia byť programové ciele, či tézy a myšlienky zamerané na ľudí, ktorých zastupujeme.

OZŽ prijíma na roky 2013 – 2016 nasledovné tézy:

1. Smerovanie OZŽ, vnútroodborová činnosť, organizačná výstavba
2. Kolektívne vyjednanie, zamestnanosť a mzdy
3. Ochrana zdravia pri práci, sociálna starostlivosť, pracovné prostredie
4. Pracovné právo a legislatíva
5. Vzdelávanie a informačný systém OZŽ
6. Šport a využitie voľného času
7. Medzinárodná činnosť

Smerovanie OZŽ, vnútroodborová činnosť, organizačná výstavba

- Prispôbiť organizačnú štruktúru OZŽ organizačnému usporiadaniu zamestnávateľských organizácií tak, aby v súlade so Stanovami OZŽ, na všetkých úrovniach, kde zamestnávateľ rozhoduje o potrebách, záujmoch a sociálnych istotách zamestnancov bolo toto rozhodovanie kvalifikovane ovplyvňované príslušným odborovým orgánom.

- Iniciovat' a podporovat' proces integrácie ZO OZŽ do väčších celkov. Vytvárať tak podmienky k profesionalizácii odborových funkcionárov pôsobiacich v týchto novovzniknutých subjektoch.
- V nadväznosti na schválené zmeny Stanov OZŽ a prijatého uznesenia zjazdu týkajúcich sa postavenia, vzájomných vzťahov, úloh a právomocí orgánov OZŽ vydať nový Organizačný poriadok OZŽ.
- Zastaviť pokles členskej základne a zabezpečiť jej rast. Osobitnú pozornosť venovať najmä mladej generácii, dôchodcom, novým zamestnancom a zamestnancom nových zamestnávateľských subjektov vstupujúcich na náš dopravný trh. K tomuto vytvoriť poradné orgány OZŽ.
- Úzko spolupracovať s odborovými zväzmi združenými v Asociácii odborových zväzov dopravy, pôšt a telekomunikácií SR i s ostatnými odborovými zväzmi združenými v KOZ SR pri riešení spoločných problémov na úrovni rezortu a národného hospodárstva.
- Za rozhodujúci a prioritný nástroj k presadzovaniu záujmov členov OZŽ a ostatných železničiarov považovať sociálny dialóg na úrovni RSD, rezortnej a odvetvovej tripartity, so zamestnávateľskými zväzmi i s jednotlivými zamestnávateľmi.
- Aktívne vstupovať do rokovaní s politickými stranami, poslancami klubmi a výbormi NR SR pri presadzovaní požiadaviek a záujmov členov OZŽ. Trvalú pozornosť venovať spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy, vyššími územnými celkami a ostatnými orgánmi územnej štátnej správy a samosprávy.

Kolektívne zmluvy a kolektívne vyjednávanie

- Kolektívne vyjednávanie, uzatváranie a kontrolu plnenia podnikových kolektívnych zmlúv považovať za najúčinnější nástroj na uspokojovanie potrieb a presadzovanie požiadaviek zamestnancov. Všetky odborové orgány a organizácie OZŽ budú dôsledne využívať svoje právomoci vyplývajúce zo zákona a dôsledne plniť úlohy prijaté na úrovni riadiacich orgánov OZŽ k zabezpečeniu prijímania, realizácie a kontroly plnenia kolektívnych zmlúv.
- Predstavenstvo OZŽ, na základe návrhu príslušných odborových orgánov uzatvárajúcich podnikové kolektívne zmluvy, navrhne, prerokuje a schváli zloženie tímov vyjednávačov a určí formy odbornej pomoci, ktorú im bude poskytovať.
- Predstavenstvo OZŽ bude zabezpečovať koordináciu procesov kolektívneho vyjednávania a kontroly plnenia podnikových kolektívnych zmlúv.
- Vzdelávanie kolektívnych vyjednávačov poverených kolektívnym vyjednávaním k uzatvoreniu i kontrole plnenia kolektívnych zmlúv prednostne obsahovo orientovať na problémy ekonomiky, miezd a zamestnanosti.
- Výrazne zvýšiť náročnosť kontroly plnenia kolektívnych zmlúv na všetkých úrovniach organizačnej štruktúry OZŽ a dôrazne trvať na prijímaní nápravných opatrení, prípadne vyvodzovaní dôsledkov zo zavinenej neplnenia úloh vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv.

Zamestnanosť

- Ochranu pracovných príležitostí a ochranu železničiarov pred stratou zamestnania považovať v nasledujúcom období za absolútnu prioritu v činnosti všetkých orgánov OZŽ, nie však na úkor reálnych príjmov železničiarov.
- Nepripustiť určovanie potreby počtu zamestnancov inými ako exaktnými metódami. Všetky indexové metódy považovať za ohrozovanie bezpečnosti železničnej dopravy.

- Aktívne sa podieľať na príprave opatrení na zachovanie zamestnanosti v železničnej doprave v spolupráci so všetkými zamestnávateľskými organizáciami.
- Na úrovni zamestnávateľských organizácií pravidelne hodnotiť vývoj zamestnanosti a účinnosť prijatých opatrení na zachovanie zamestnanosti v železničnej doprave. Obdobný postup zabezpečiť i na úrovni odvetvovej tripartity v súčinnosti s MDVVR SR.
- Osobitnú pozornosť venovať zachovaniu pracovnoprávných podmienok zamestnancov v organizačných štruktúrach zamestnávateľských organizácií, kde bude dochádzať k reštrukturalizácii a k organizačným zmenám.

Mzdy

- Všetky odborové orgány a organizácie OZŽ budú venovať mimoriadnu pozornosť otázkam odmeňovania a vývoja miezd ako oblasti, ktorá v rozhodujúcej miere ovplyvňuje životnú úroveň našich členov a ich rodín.
- Sledovať a vyhodnocovať rast nominálnych a reálnych miezd v zamestnávateľských organizáciách v nadväznosti na vývoj inflácie a spotrebiteľských cien. Získané údaje využívať najmä ako podklady ku kolektívnemu vyjednávaníu.
- Cez zástupcov zamestnancov v správnych a dozorných orgánoch podnikoch zvýrazniť uplatňovanie právomocí odborového orgánu v procese rozpisu plánu miezd a plánu zamestnanosti v podnikoch a ich organizačných zložkách.
- Odborové orgány na úrovni podnikov a ich organizačných zložiek budú pravidelne v dohodnutých termínoch hodnotiť vývoj miezd za uplynulé obdobie. Zároveň dohodnú opatrenia na riešenie prípadného nepriaznivého vývoja a informujú o prijatých záveroch svojich členov.
- Uplatňovať svoje pripomienky, podieľať sa na príprave zásadných zmien v odmeňovaní a zabezpečiť reprezentatívne zastúpenie zamestnancov v odborných komisiách vytvorených na úrovni zamestnávateľských organizácií k riešeniu mzdových problémov.

Ochrana zdravia pri práci, sociálna starostlivosť, pracovné prostredie

- Presadzovať u zamestnávateľov dôsledné dodržiavanie platnej legislatívy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci za účelom vytvárania vhodných pracovných podmienok, bezpečnej a zdravie nepoškodujúcej práce, vylúčenia alebo zníženia počtu pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia súvisiacich s výkonom povolania.
- Vykonávať kontrolnú činnosť v zmysle platných oprávnení so zameraním na dodržiavanie predpisov BOZP, za účelom zlepšovania pracovného prostredia a pracovných podmienok. Využívať pri tom spoluprácu s orgánmi štátneho dozoru, orgánmi hygienickej služby, pracovnej zdravotnej služby a zamestnancami príslušných organizácií poverených kontrolnou činnosťou.
- Nadalej venovať pozornosť pracoviskám so zvýšeným ohrozením zdravia. Vyžadovať zlepšovanie pracovných podmienok a prijímanie technických a organizačných opatrení na zlepšenie úrovne ochrany zdravia zamestnancov pri práci.
- Trvale venovať pozornosť poskytovaniu OOPP zamestnancom. Dôrazne vyžadovať skvalitnenie celého procesu objedávania, zabezpečovania a distribúcie a zabezpečenia potrebného sortimentu v požadovanej kvalite.
- V spolupráci so ZV ZO OZŽ dôraznejšie uplatňovať právomoci odborov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým pri odstraňovaní zistených závad na pracoviskách v oblasti bezpečnosti a hygieny práce.

- Zúčastňovať sa na príprave a spracovaní vnútroorganizačných predpisov a smerníc a presadzovať riešenia námietok, pripomienok a stanovísk zamestnancov k oblasti BOZP.
- Poskytovať metodickú a odbornú pomoc funkcionárom OZŽ a zástupcom zamestnancov pre oblasť BOZP, s cieľom skvalitniť a zefektívniť ich činnosť.
- Iniciovať vo všetkých zamestnávateľských organizáciách aktualizáciu, respektíve prijatie nových sociálnych programov, zodpovedajúcich súčasným potrebám a podmienkam prevádzky v železničnej doprave.
- Dôsledne využívať všetky formy odborárskeho vplyvu na ochranu záujmov svojich členov v zdravotnom poistení a dôchodkovom zabezpečení.
- Presadzovať, aby súčasné Železničné zdravotníctvo a jeho zariadenia naďalej slúžili ochrane zdravia a posudzovaniu spôsobilosti zamestnancov na prácu v železničnej doprave. V tejto súvislosti nepripustiť riešenia, ktoré by zhoršovali úroveň bezpečnosti železničnej dopravy, alebo by nezodpovedali smerniciam EÚ. Riešenie mzdových a pracovnoprávných podmienok zamestnancov v železničnom zdravotníctve považovať za neoddeliteľnú súčasť garancie kvality zdravotníckych služieb poskytovaných zamestnancom v železničnej doprave.
- Presadzovať do podnikových kolektívnych zmlúv vo všetkých zamestnávateľských organizáciách poskytovanie teplej stravy zamestnancom vo všetkých zmenách.

Pracovné právo a legislatíva

- V súlade s Poriadkom právnej pomoci OZŽ poskytovať komplexnú právnu pomoc pre členov a orgány OZŽ. Raz ročne vyhodnocovať jej účinnosť a dosiahnuté výsledky na rokovaní Predstavenstva OZŽ.
- Aktívne sa podieľať na tvorbe a pripomienkovaní pracovnoprávných a iných právnych noriem rezortu MDVVR SR, KOZ SR alebo priamo prostredníctvom poslaneckých klubov a politických strán.
- Na všetkých úrovniach štruktúry OZŽ dôslednejšie využívať právo kontroly nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov.
- V rozsiahlych, alebo opakujúcich sa prípadoch porušovania pracovnoprávných predpisov poskytovať pracovnoprávne poradenstvo až na úrovni základných organizácií.
- Skúsenosti z riešenia pracovnoprávných problémov zverejňovať vo **Z**vestiach v rubrike právnej pomoci. Zároveň v tejto rubrike zverejňovať informácie o relevantných legislatívnych zmenách, ktoré v príslušnom období vstúpili do platnosti.

Vzdelávanie a informačný systém OZŽ

- Zväzový časopis Zvesti a webovú stránku OZŽ považovať za základný prvok informácií smerom k základným organizáciám. Obsah priebežne aktualizovať podľa potrieb členskej základne.
- Udržiavať organizačne a personálne Regionálne pracoviská OZŽ ako komunikačné, metodické a servisné centrá zodpovedné za aktuálnosť obojstranných informačných tokov medzi ZO OZŽ a riadiacimi orgánmi OZŽ.
- Organizovať pravidelné školenia pre ZO OZŽ.
- Každoročne zorganizovať aktívny obsahovo zameraný na odpočet plnenia uznesení zjazdu OZŽ a úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia VII. zjazdu OZŽ. Termínovo viazať konanie týchto aktívov na ukončenie kolektívneho vyjednávania tak, aby ZO OZŽ mohli byť informované o dohodnutom obsahu kolektívnych zmlúv.

Šport a využitie voľného času

- Ako doplnkové neziskové služby naďalej organizovať a podporovať rodinnú rekreáciu, detské tábory, športové a kultúrne aktivity a akcie.
- Každoročne organizovať regionálne a celoštátne športové hry železničiarov, ktoré plnia zároveň funkciu kvalifikácie na športové súťaže USIC.
- Športové súťaže v rámci USIC považovať za reprezentáciu Odborového združenia železničiarov, ale i zamestnávateľských organizácií.
- Na podporu rozvoja amatérskeho športu, regenerácie pracovných síl a aktívneho využívania voľného času vo väčšej miere využívať Sociálny fond.

Medzinárodná činnosť

- Rozvíjať spoluprácu s medzinárodnými odborovými organizáciami, najmä v rámci ETF. Prehlbovať spoluprácu najmä s odborovými organizáciami na železnici v rámci krajín V4 a Ruskom.
- V súlade s podpísanou dohodou koordinovať a spoločne presadzovať záujmy železničiarov krajín V4 na pôde ETF a v rámci európskeho sociálneho dialógu.
- Nadväzovať kontakty a spoluprácu s odborovými organizáciami železničných dopravcov, ktorí budú v podmienkach liberalizovaného dopravného trhu vstupovať na železničnú sieť SR.
- Nadštandardné medzinárodné vzťahy i naďalej udržiavať s Odborovým združením železničiaru ČR.
- Naďalej, i v nasledujúcom období aktívne pôsobiť v riadiacich štruktúrach USIC.

Delegáti VII. zjazdu OZŽ